

*Antal Stašek, František Krejčí, J. S. Machar,
Zdeněk Nejedlý a F. X. Šalda na obranu tiskové svobody*

Druhé desetiletí zahájila naše vládnoucí společnost *smutným činem*: zastavováním časopisů jí nepohodlných. Není to, bohužel, nahodilý čin. Je v tom systém, systém nejsmutnější reakce, jaká kdy ohrožovala český duchovní život.

Prožili jsme hrozné doby staré rakouské reakce. Ale ani ta si nikdy nedovolila dusiti náš duševní život tak, jako je tomu dnes v Československé republice. Tak rakouská *censura* dovedla jistě mnoho, ale teprve československé cenzuře bylo vyhrazeno zabavovati nejen Havlíčka, ale i Nerudu, Vrchlického, Masaryka, ano i Mikuláše Alše!

Ale to bylo ještě málo. Ve druhém desetiletí budou se patrně ničiti přímo *existence* listů, jichž vládnoucí reakce nemůže potřebovati, jako se již ničí, a ne pro činy, ale pro pouhé jen přesvědčení, existence lidí.

Děje se tak pod záminkou boje proti socialismu, komunismu. Je to však především zbabělý *útěk měšťáctva* samého i od nejprimitivnějších zásad pouhého liberalismu minulého století.

A proti tomu protestujeme jménem všech, kteří dosud nezapomněli, co nás vždy činilo silnými: volné slovo, volný tisk a nebojácná kniha.

Stydíme se, že dnes, po desíti letech samostatného státu, v němž naopak měly býti uvolněny všechny tvůrčí síly národa, jsme za lety šedesátými minulého století, místo abychom slavné to dědictví rozvili a uplatnili, daleko zpět, na velkou naši hanbu i škodu.

A proto pokládáme za svou čestnou povinnost zvednouti svůj hlas, abychom se po cestě takto vykládané demokracie nedostali v duševní otroctví, horší, než bylo ono, z něhož jsme se dostali 28. října 1918.

*Antal Stašek—prof. František Krejčí—J. S. Machar
Zdeněk Nejedlý—F. X. Šalda*

Odpověď pěti

Pokládali jsme za věc svého svědomí vystoupiti na obranu *svobody* tisku.

Jaké se nám dostalo odpovědi? Ve dvou dělnických listech byl náš projev, patrně na potvrzení toho, co v něm bylo, *zkonfiskován*. A proč? Protože jsme bránili svobodu tisku, jež je jednou ze základních vět nejen washingtonské deklarace, ale i platné dnes ústavy Republiky československé. Což v tomto státě řídit se ústavou a zastávat se jí je akt protistátní, ale porušovati ji a jednati proti ní je dobře státní?